

Protokoll 1/2026

fört vid Fastighetsnämndens sammanträde tisdagen den 17 februari 2026 kl. 16:30-17:00, Bråvallasalen, Stadshuset

Ledamöter

Alexandra Mattsson (V) Ordförande
Henrik Virro (M) Vice ordförande
Anders Österberg (S)
Emilio Reyes Ludwig (S)
Ingela Edlund (S)
David Persson (S)
Martin Hansson (MP)
Therese Lindström (M)
Hansi Karppinen (L)
Elinor Odeberg (S) ersätter Alma Carlsson (S)
Mats Rydelius (M) ersätter Theréz Randquist (M)
Tomas Tetzell (M) ersätter Frank Hojem (C)
Julian Kroon (SD) ersätter Sergej Salnikov (SD)

Ersättare

Jimmy Gigg Lundin (S)
Ulf Walther (S)
Vanja Knocke (V)
Linn Hilda Lamberg (V)
Lovisa Hedin (KD)

Övriga närvarande

Anders Kindberg Fastighetsdirektör
Carina Jonsson Avdelningschef
Lars Cha Avdelningschef
Olga Ekstam Avdelningschef
Camilla Silfverling Avdelningschef
Fabian Lind Nämndsekreterare

Justerare

Alexandra Mattsson, Henrik Virro

Datum för justering

2026-02-25

Paragraf

§9

Sekreterare

Fabian Lind

§ 9**Remiss av Reviderad matstrategi. Remissvar**

FSK 2025/713

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Julian Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1) Ordföranden Alexandra Mattsson (V), Anders Österberg m.fl. (S), Martin Hansson (MP) och Hansi Karppinen (L) föreslår (se beslutet).

2) Vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att avstyrka remissen från kommunstyrelsen, samt att därutöver anföra följande:

Stockholm ska vara en förebild inom hållbara livsmedelssystem som bidrar till god hälsa, minskad miljö- och klimatpåverkan samt stärkt livsmedelsberedskap. Matprogrammet "God mat för hälsa, klimat och miljö" lyfter fram viktiga områden för stadens måltidsverksamhet och hur Stockholm som matstad kan utvecklas. Vi instämmer i att hållbara matval ska genomsyra stadens organisation och att den offentliga måltiden är en viktig pusselbit i stadens arbete för hälsa och hållbarhet. Att upphandlingar och menyplanering kan bidra till en stärkt livsmedelsberedskap är också en relevant utgångspunkt, särskilt med tanke på det rådande omvärldsläget och behovet av en flexibel och diversifierad livsmedelskedja.

Dock anser vi att programmet i sin nuvarande utformning riskerar att bli ett verktyg för förmynderi, särskilt inom skolan och äldreomsorgen, när barn och gamla, ofta med begränsade möjligheter att själva bestämma över sina måltider, används för att uppnå den nuvarande majoritetens politiska klimatpolitiska målsättningar. Detta äventyrar grundläggande principer om individens valfrihet, näringsintag och måltidens primära funktion i välfärden.

Enligt programmet ska andelen vegetabilier i måltiderna öka, andelen kött minska och en av två huvudrätter ska vara vegetarisk. Därtill ska maten, bland annat vara enkel att tillaga och servera, baseras på lättillgängliga livsmedel som kan lagerhållas, samt kräva liten energiåtgång. Dessa kriterier gör listan av möjliga måltider att servera i våra verksamheter mycket begränsad och försvårar att låta maten i våra verksamheter uppfylla sina verkliga syften, det vill säga att vara goda, trivsamma och näringsriktiga.

Att äldre i Stockholm inte i huvudsak själva får bestämma över den mat de äter, och att den mat de själva vuxit upp med och ätit i hela sina liv i praktiken exkluderas är djupt problematiskt. Många äldre har dålig tandstatus eller nedsatt aptit, och i sådana fall är igenkänning och små, kraftfulla måltider med högt näringsinnehåll avgörande för att undvika undernäring. Att då ensidigt prioritera en minskning av kött kan leda till att mat som inte uppskattas lämnas kvar, vilket ökar matsvinnet och minskar näringsintaget. Varje kalori som hamnar i magen på en person med undernäring är bra. Att införa en "förklädd vegetarianism" på de äldre, genom generella krav på ökad vegetabilisk andel, går stick i stäv med en omsorg som sätter individen i fokus.

Även inom förskola och skola lägger programmet en tung vikt vid målen om ökad andel vegetabilier och minskat köttintag. I kontrast till förslaget till nytt matprogram vill vi betona att skol- och förskolematens huvudsyfte är att ge barn och unga tillräcklig energi och näring för att de ska kunna växa, utvecklas, orka med skoldagen och tillgodogöra sig undervisningen. En måltid som inte äts upp, oavsett hur klimatsmart den är, bidrar varken till hälsa eller minskad klimatpåverkan utan snarare till ökat matsvinn. Att i första hand se skolmåltiderna som ett klimatpolitiskt verktyg riskerar att underminera skolmåltidens roll som ett pedagogiskt verktyg för lärande och social samvaro, och att barnen inte får den grundläggande näring de behöver under en lång skoldag.

Vi är angelägna om att Stockholm ska bidra till minskad klimatpåverkan och stärkt livsmedelsberedskap. Dock måste detta ske i balans med medborgarnas behov och valfrihet, och särskilt när det kommer till barn och äldre som ofta har mindre möjligheter att påverka sina egna måltider. Vi efterfrågar ett matprogram som sätter medborgaren i centrum, där maten är primärt näringsriktig, god och tillgänglig, samtidigt som den bidrar till stadens hållbarhetsmål på ett balanserat och realistiskt sätt.

3) Julian Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Stockholms stad ska erbjuda måltider som är hållbara ur klimat- och miljöperspektiv, men måltider inom förskola, skola och äldreomsorg ska i första hand säkerställa god hälsa, tillräckligt energiintag och hög näringskvalitet. Offentliga måltider är inte enbart ett verktyg för miljöstyrning utan innebär en direkt påverkan på barns utveckling, elevers studieförmåga och äldres hälsa. Detta är särskilt avgörande då stadens måltidsverksamhet omfattar ett mycket stort antal serveringar varje dag och därmed har stor betydelse för invånarnas välbefinnande över tid.

Hållbarhetsarbetet behöver därför utgå från ett helhetsperspektiv där näringsriktighet och acceptans hos dem som äter maten väger tungt. För att säkerställa valfrihet och möta olika behov och preferenser bör det inom stadens verksamheter alltid finnas både ett fullvärdigt vegetariskt alternativ och ett alternativ som innehåller kött, fågel eller fisk. Ett sådant förhållningssätt bidrar till att fler faktiskt äter av den mat som serveras, vilket i sin tur stärker folkhälsan och minskar risken för undernäring, särskilt bland äldre.

Måltider inom äldreomsorg och skola är en central del av hälsa, trygghet och livskvalitet och ska vara goda, näringsriktiga och anpassade efter individuella behov. En alltför ensidig styrning mot vissa livsmedel riskerar att leda till minskat matintag, lägre nöjdhet och ökat matsvinn, vilket både försämrar måltidsupplevelsen och motverkar programmets egna ambitioner om hållbarhet.

Beslutsgång

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Alexandra Mattsson (V), Anders Österberg m.fl. (S), Martin Hansson (MP) och Hansi Karppinen (L).

Särskilt uttalande

Hansi Karppinen (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Liberalerna delar ambitionen om hållbara måltider, men menar att de mycket högt satta kraven på ekologisk mat riskerar att få betydande negativa konsekvenser för privata och idéburna utförare i äldreomsorgen. För dessa aktörer innebär kraven ökade kostnader och ett mer begränsat livsmedelssortiment, vilket i praktiken riskerar att leda till mindre varierade menyer och att vissa uppskattade livsmedel helt faller bort.

Staden genom sina förvaltningssvar pekar själv på att inköp av ekologiska livsmedel och fisk från hållbara bestånd blir avsevärt dyrare. Exempelvis kan ekologiska köttprodukter kosta omkring dubbelt så mycket som konventionella alternativ, och ekologisk fisk är i många fall så kostsam att den inte är möjlig att köpa in. För privata och idéburna utförare, som ofta saknar samma ekonomiska buffertar som verksamheter i stadens regi, innebär detta en särskilt stor belastning.

Liberalerna menar därför att de nuvarande kraven riskerar att försvåra för privata och idéburna aktörer att bedriva äldreomsorg med god kvalitet, vilket i förlängningen hotar likvärdigheten i äldreomsorgen. Kraven på ekologisk mat är i nuvarande form kostnadsdrivande och alltför rigida, och behöver anpassas bättre till utförarnas faktiska förutsättningar samt till äldres behov och valfrihet.

Liberalerna vill att fastighetskontoret lägger mer vikt på att tillse ett mer verifierat utbud av restauratörer och aktörer inom lämpliga delar av sitt fastighetsbestånd för att skapa en mer dynamisk och levande stad. Vid uthyrningar bör Fastighetskontoret även väga in platsens behov och vad som saknas i större utsträckning i den mån det är möjligt. Självklart ska Fastighetskontoret hyra ut lokaler till pålitliga hyresgäster.

Ersättaryttrande

Lovisa Hedin (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Vänsterstyrets nya matstrategi är en radikal skrivbordsprodukt som prioriterar ideologi framför människor. Äldreförvaltningen beskriver det som att det i ”nuvarande utformat program upplevs miljö- och klimatfrågor ha något större tyngd än hälsoperspektivet för äldres hälsa”. Det krävs verkligen ett gott mått av just det

”mod” som efterfrågas i strategin för att våga prioritera minskade utsläpp på marginalen, framför äldres hälsa och livskvalitet.

Det är inte heller utan att tankarna går till regionen och den mat som serveras inom den återregionaliserade ätstörningsvården. Är det snålhet eller miljömål som ligger bakom den oaptitliga historien? Där allt annat än hälsa och tillfrisknande verkar prioriteras av politiker till vänster.

Därtill tolkar vi det som att matstrategin föreslås vara aktivistisk med formuleringar om ”aktivt påverkansarbete nationellt och inom EU” och att man ska verka för ”bättre lagstiftning och skärpta styrmedel”. Med andra ord kan det inte tolkas på annat sätt än att vänsterstyrets ambition är att utöka sin rådighet över vad människor äter. Frågan är vad mer stadens vänsterpolitiker vill bestämma över, utöver den rådighet man faktiskt redan har över alla måltider som serveras inom staden och över hur man upphandlar café- och restaurangverksamheter, sim- och idrottshallar, kulturhus, parker och andra publika miljöer som staden äger.

Vi motsätter oss att miljömärkta eller ekologiska varor ska väljas i så stor utsträckning som möjligt vid livsmedelsinköp. En studie från Sveriges lantbruksuniversitet visade så sent som 2024 att klimatpåverkan är ungefär lika stor för både konventionellt och ekologiskt jordbruk. Samtidigt ger ekologiskt jordbruk betydligt mindre skördar, så till den grad att om resten av världen tagit efter det som vänsterstyret i Stockholm förespråkar hade världen drabbats av svår svält. Detta är oansvarigt, inte minst i ljuset av kriget i Ukraina, som tillsammans med Ryssland står för odlandet av en fjärdedel av allt vete i världen. En redan pressad global livsmedelssituation riskerar att förvärras ytterligare av vänsterstyrets populistiska politik på området. Ett bättre grepp hade varit att ställa krav på att maten ska vara närproducerad. I syfte att öka den svenska livsmedelsberedskapen i en tid då det pågår ett krig i Europa. Vänsterstyrets ambitioner för livsmedelsinköp rimmar synnerligen illa med ambitionen att stärka livsmedelsberedskapen. Därtill är ofta ekologisk mat dyrare, vilket riskerar att inskränka måltiderna till rätter som de äldre varken känner igen eller tycker om. Enligt vittnesmål från organisationer som är verksamma inom äldreomsorgen har de stränga kraven på ekologiska livsmedel gått ut över kvalitén på maten och de äldres matlust. Vi är av uppfattningen att de äldres hälsa och matglädje alltid ska komma i första hand vid inköp och planering av måltider.

Inom ramen för matstrategin ska staden även öka andelen Fair trade-inköp. Detta är ytterligare ett exempel på vänsterstyrets dyra och missriktade symbolpolitik. De bönder som är relativt rika är också de som oftast lyckas säkra Fair trade-anslutningar, med den prispremium det innebär. Småbönder med mindre kapital, kontakter eller tid, riskerar att gå miste om anslutningen och därmed också prispremien. När priserna höjs artificiellt får färre råd att köpa, vilket riskerar att tränga undan de allra fattigaste bönderna, när efterfrågan minskar på marginalen. Det går tvärt emot ambitionen att man vill öka andelen ”rättvist” producerade livsmedel.

Det lämnas också till läsaren av programmet att själv att fantisera ihop vad som är ”rättvist”. Man frågar sig om vänsterstyret inte anser att det är rättvist att man köper in livsmedel till överenskommet pris på en öppen marknad? Om inte, vad är det då som man anser vara mer ”rättvist”? Fair trade, med sina negativa effekter för de allra fattigaste bönderna? Vem är det ens som ska få bestämma vad som anses vara ”rättvist” och inte?

De politiska klåfingrigheterna slutar inte heller där, utan ett ”hälsosamt utbud med låg miljö- och klimatpåverkan” ska prioriteras vid upphandling av café- och restaurangverksamheter i staden sim- och idrottshallar, kulturhus, parker och andra publika miljöer. Även vid evenemang, festivaler och marknader där staden är arrangör, medarrangör eller samverkar med andra aktörer ska ”hållbara måltider lyftas fram till exempel genom avtal”. Frågan är om man i vänsterstyrets Stockholm framgent kommer att kunna unna sig en gammal hederlig varm korv medan man tittar på en innebandymatch, eller om det blir ”vegorulle med bröd” – som det kanske kommer att behöva börja kallas efter att de nya EU-reglerna förhandlats färdigt. I vänsterstyrets Stockholm verkar bara politikernas fantasi sätta gränser för vilka pekpinnar man tycker sig ha rätt att komma med.

Handlingar i ärendet

- FSK 2025/713-2 (Godkänd - R 1) Reviderad matstrategi. Remissvar
- FSK 2025/713-1.1 Bilaga 1 Remissen

Signerat av

Protokollet har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Alexandra Mattsson	2026-02-25
Henrik Virro	2026-02-25